

DEBRECZEN

Szarkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika-bérház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kiszgázda, Földművelés és Felgári Párti újság

Előfizetés egy évre nem vesszünk fel.
Egyes számai ára: hótközmep (4 oldal)
valamint vasárnap (6 oldal) 1000 F

Elkészült a magyar köztársaságról szóló törvényjavaslat

A nemzetgyűlés négy évre választja a köztársasági elnököt

Elkészült a törvényjavaslat Magyarország államformájáról. A törvényjavaslat 18 §-ból áll és a főbbek között kimondja, hogy 1918. november 13-án Magyarországon megszűnt a királyi hatalom gyakorlása és a nemzetre visszaszállott a önrendelkezési jog. A nép újra szabadon rendelkezhet az államformáról.

A nemzetgyűlés a magyar nép nevében és megbízásából megalkotta az államformát, ami a nemzet akaratának és érdekének a legjobban megfelel: a magyar köztársaság.

Az államhatalom kizárólagos forrása és birtokosa a magyar nép. A magyar nép a törvényhozó hatalmat a nemzetgyűlés útján gyakorolja.

A köztársaság élén elnök áll, aki a nemzetgyűlés négy évre választja. Elnökké választható minden 35. életévét betöltött magyar állampolgár. Egyidőben két ízben senkit nem lehet elnökké választani.

Az elnök esküjében kötelezi magát, hogy Magyarországhoz és annak alkotmányához hű lesz. Törvényeket megírja és elnöki tisztelettel a nemzetgyűléssel egyetértve a magyar nép javára gyakorolja. A köztársasági elnök esküfélével a nemzeti főtanács infézménye megszűnik.

Az elnök hatáskörébe tartozik, hogy a kibírdetés elrendelése előtt a törvényeket újabb megfontolás végett egy ízben visszaküldheti a nemzetgyűlésnek, de a másodikban átfett törvényt 15 napon kihirdetni köteles.

Az elnök külföldiakkal a miniszterium útján szerződéseket köthet. Hadüzenetre és a hadállapot beálltának megállapítására, békekötésre a honvédségnek az országon kívüli alkalmazására csak a nemzetgyűlés felhatalmazásával jogosult. Az elnököt megilleti az államfői megkegyelmezési jog. Amennyiben tisztségének ellátása

ra bármely okból képtelen volna, akkor az új elnök megválasztásáig az elnöki jogkör a nemzetgyűlés elnöke gyakorolja azzal a megköttéssel azonban, hogy a megalkott törvényt a nemzetgyűlésnek nem küldheti vissza és a nemzetgyűlést nem oszlathatja fel.

A köztársasági elnök személyi sérthetlensége büntetőjogi védelmég külön törvény biztosítja. Ha azonban az alkotmányt megsérti, vagy pedig a nemzetgyűlés 150 tagja írásbeli indítvány alapján kívánja felelősségre vonni, a nemzetgyűlés a jelenlevők kétharmadának írásbeli szavazata alapján felelősségre vonhatja.

A törvény meghozatalával azonnal hatályba lép. A kiszgádpárt képviselői értekezlete kedden tárgyalja a javaslatot és azt elfogadja. Szerdán a nagyválasztmányi ülés tárgyalja a törvényjavaslatot. Az ülés lapunk zartakor még tart.

Felszabadítottak a kereskedőknél zárolt készleteket

A Gazdasági Főtanács megállapította, hogy a kis- és nagykereskedőknél az iparcikkoknak csak egy kis része van zárolva, ezért kimondta, hogy ezeknek zár alá helyezését egyes kivételekkel eltekintve, felszabadítja. A gyarak ipári természetű 40 százaléig szabadítják fel.

A burgonya, hüvelyesek és a hágy-má szabadtorgalmát csak annyiban korlátozza a Főtanács, hogy azok szállítást engedélyhez köti. Megtiltja a burgonyának szeszizésre és keményítő készítésre való használatát. Szükségesnek tartja a baromfi forgalmának és szállításának teljes felszabadítását, mert így lehet helyreállítani a baromfi

fontos határozatait. Alományt és biztosítást a teljesítésre.

A jobb kenyereffektus biztosítására elhatározta a Főtanács, hogy a föld-birtokokhoz juttatottak a föld vételárát rendkívül előnyös feltételek mellett kenyérgabonában fizethetik meg az új aratásig. A földhöz juttatottak ugyanúgy a föld vételárát két holdanként 5.8 mázsa búzában voltak kötelesek fizetni, az új aratásig részletre először a terméséből, vagy hatóságilag. Ezen túl, ha az új aratásig nem kaptak ki, akkor két holdanként 2.5 mázsa búzával vagy rozssal törleszthetik le az egész vételárát.

Hogyan megy a háborús ingóságok összeírása

Az összeírás háziról-házra, lakásról-lakásra menve történik. A nyomtatványokért tehát nem kell a közönségnek magának sehol sem fáradoznia.

Összeírásra kerül minden kár, amit bárki 1939 szeptember 1 óta az összeírás időpontjáig szenvedett. Külön kell bevallani az orosz hadsereg bevonulása előtt és az azután szenvedett károkat. Elkülönítve kell bevallani a németek, a nyilasok által okozott károkat és egyéb háborús károkat. A zárolt károkat csak abban a mértékben kell a megfélekl rovatba írni, amennyi a kormányrendeletek folytán állott elő. A lopás, fosztogatás és egyéb ok miatt előállt károkat a megfelelő többi rovatokban mutatjuk ki.

Összeírásra kerülnek a jövőté-

telre és a Vörte Hadsereg élemezésére igénybevevett dolgok is, amennyiben az igénybevevő hatóság nem fizette meg azokról a teljes forgalmi értéket. Az értéket az 1938. évi azaz békebeli árak szerint kell bevallani, természetesen az akkori aranyértékben.

Az összeírás vezetője arra kéri az érdekelteket, hogy kárukat már az összeíróbiztosok megjelenése előtt írják össze az itt ismertetett irányelvek szerint. Az összeírás eredményét a magyar kormány már a közelében kezdődő béketárgyalásokon az Egyesült Nemzetek Bizottsága elé fogja terjesztendő. Fontos tehát, hogy mindenki a kára össze legyen írva családanként. Tehát mindenki írja össze már a mai nap folyamán a saját kárait.

egyeder minden községben és városban panasznapot kíván tartani. Egyébként bárki bármikor felkeresheti ügyés-bajos dolgaiban.

Uj amerikai találmány

Az Egyesült Államok 1800 elektromos mérőke kongresszust tartott. Ezen beszámoltak egy újabb találmányról, amely lehetővé teszi, hogy autóból lehessen telefonálni házakba, vagy tel lehessen hívni egy másik kocsihoz utazó utast. Az első bemutatók ponteken tartják, amikor a kongresszus tagjai a gépkocsikon utaznak, beszélgetést folytatnak egy rádiótársaság központjával.

Ujabb ellentetek Maniu és Groza pártjai között

A newyorki rádió jelentése szerint a Newyork Herald Tribune bukaréji tudósítójának jelentése alapján a romániai helyzet fel-felkötve többek között kijelenti, hogy a Maniu vezetése alatt álló román nemzeti Parasztpárt és Groza között újabb ellentetek merültek fel. Groza azzal vádolja Maniu pártját, hogy fajgyűlöletet szít és nem hajlandó támogatni a román kormány kisebbségi politikáját. Tudvalegy — írja a tudósító — hogy Groza egyenlő jogokat biztosított az erdélyi magyarság számára. (MTI)

— Londonban a biztonsági tanács elé terjesztett aseroidassani, görög és indonézai kérdés tárgyalását elhalasztották. — A budapesti népgyűlés tegnap nyújtotta be Szilási Ferenc és kormány tagjai ellen elkészített vádiratot.

Fotó Horváth
Simonffy-u. 1/b.

Az új kollektív szerződés

Budapesti jelentés szerint az új kollektív szerződés a munkásdót a munkásokra, magánalkalmazotokra és mérnökökre egyaránt heti 48 órában állapítja meg. A munkabérek minimumális és maximumális határa a következő:

Szakmunkás alapórábéré vála, mennyi szakmában 1400—1600, betanított munkásé 1300—1500, napzáróké 1000—1400 pengőig terjed. A legmagasabb magánalkalmazotti fizetés 1,040,000, mérnököké pedig 1,310,000 pengő.

Gyöngyösi külügyminiszter prágai utazása halasztást szenved

Budapestről jelentik: A prágai és budapesti kormány közötti diplomáciai tárgyalások során kiderült, hogy a prágai és budapesti álláspont közötti ellentétek a szlovákiai magyarok kitelepítésének kérdésében még rendkívül nagyok, ezért Gyöngyösi János külügyminiszter prágai utazása egyelőre halasztást szenved.

Gyöngyösi János külügyminiszter könnyebb természetű influenza betegsége miatt néhány napig kénytelen hivatali munkáját megszakítani.

Amerikai magyarok gyermekmentő hadjárata

A Budapestre érkezett amerikai lapokban részletes beszámoló olvashatók arról a nagyszabású mozgalomról, amelyet az amerikai magyar segélykérő indított az inséges magyar gyermekek megmentése érdekében. Schönfeld budapesti amerikai követ melegen pártolja az akciót.

Az amerikai magyar segélykérő központi titkársága Magyarországról érkezett hivatalos adatok alapján azonnal széleskörű gyermekmentő hadjáratot dolgozott ki. A tervezet pontjai: 1. 50 ezer teljes csecsemőkölonye összegyűjtése, 2. Tejpor, szappan, tápszer és pénz gyűjtése angolkoros és tudóveszes gyermekek számára. 3. 50 ezer árva magyar gyermek gyámiságba fogadása. A gyámizók kötelezik magukat, hogy legalább egy év alatt egy-egy gyermekért havonta 3 dollárt fizetnek és vállalják egy pár cipő árát. A terv szerint a csecsemőkölonyéket maguk az amerikai asszonyok készítik.

Az amerikai magyar lapok közlésménye a fogadalommal végződik: Nyomorgó gyermekek százezrei csak mihozzánk, amerikai magyar testvéreikhez fordulhatnak segítségért. Megfogadjuk: Megsegítjük

Gouin lett a francia kormányelnök

A francia nemzetgyűlés szordán délután 3 órakor összeült, megválasztani a köztársaság ideiglenes kormányának elnökét. Menton, a népköztársasági mozgalom parlament csoportjának elnöke kérte az ülés lefüggesztését. Villato radikális élénken tiltakozott az indítvány ellen. A nemzetgyűlés rövid

vita után elhatározta, hogy lefüggeszti az ülést. Az ülés folytatásának időpontját nem jelölték meg.

De Gaulle hosszabb tartózkodásra Kanadába utazik.

Este újra összeült a nemzetgyűlés és Gouin választotta kormányelnöknek.

Megbeszélések az osztrák békeről

Washington, jan. 23. Acheson külügyi államtitkár a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az Ausztriával kötendő béke tárgyában jelenleg diplomáciai megbeszélések folynak. Amerika elfogadja — mondotta — hogy ezeken a megbeszéléseken részt kell vennie, de magukon a béketárgyalásokon valószínűleg nem fog szerepelni, minthogy az Egyesült Államok sohasem állottak háborúban Ausztriával.

Washington, jan. 23. A h. külügyminiszter hivatalosan közölte, hogy az Egyesült Államok Ausztriát nem tekintik a második világháború résztvevőjének s ezért nem kívánunk békeszerződést kötni vele.

Fiala bűnpere

Fiala Ferenc nyilas sajtófőnök háborús bűnpereben tegnap befejezték a bizonyítási eljárást. Az ítéletet a bíróság január 26-án hirdeti ki.

Az angol Kommunista Párt beolvad a Munkáspártba?

Mint a londoni rádió jelentette, a brit Kommunista Párt felajánlotta beolvadását a Munkáspártnak. A brit kommunisták levélbeli kérelmében hangsúlyozza, hogy esatlakozás esetén s kommunisták a Munkáspárt valamennyi törvényét magukra nézve kötelezőnek ismerik el. A Kommunista Párt legutóbb 1943-ban intézett hasonló kérelmet a Munkáspárthoz, amelyet azonban akkor a Munkáspárt 1 millió 300 ezer szavazattöbbséggel elutasított. A Kommunista Pártnak Angliában mintegy 50 ezer tagja van és az alsóházban két képviselével rendelkezik. A brit kommunisták újabb kérelmét a Munkáspárt közelesem összetűző nagygyűlése tárgyalja.

— A főváros területén az ostrom alatt közel 40 ezer ember jelentett ki a névtelenséget.

Hogyan dolgozott és pihent Lenin

Írta: N. Mzemakso,
a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiájának tagja.

Vladimir Lenin az élet minden terén kitűnő szervező volt. Amikor Lenin a Népbiztosok Tanácsának elnöke lett, gyors pillanattal végig tekintett a helyiségen és megjegyezte arról, hogy a szellőző ablakok vagy ventilátorok télen az ablakok pedig nyáron nyitva vannak-e. Lenin gondosan ügyelt az elnökség levegőjének tisztaságára. A dohányzás szigorúan tilos volt (a dohányzóknak a szomszéd szobába kellett menniük). Ügyelt az ülések alatti teljes csendre, szóval a koncentrációt és eredményes munka összes feltételére. Lenin az embereknek a legkedvezőbb és legpontosabb munkafeltételeket adta meg. Mint előző Lenin a beszéd rövidségére és érthetőségére helyezte a súlyt, a felszólalások szigorú rendjét alapította meg. Ily módon a felmerült kérdések vagy az ezekről kapcsolatos javaslatok terén gyorsan és aránylag könnyen lehetett tájékozódni.

Lenin még a börtönben is, melybe a cári kormány ültette és amelyben óriási terhelésű munkát végzett, arra törekedett, hogy legalább némiképp betartsa a munka higiénéjének szabályait. Munkája közben tartott szüneteket, hogy így minél kiadósabban szellőztesse a szobát.

Lenin nem szerette a zűrzavart, szervezetlen munkát. Munkatársaitól megkövetelte, hogy ne merüljenek el apróságokba, hanem koncentrációjukat magukra a fontos dolgokra, válasszák ki a lényeges kérdéseket és kitartóan intézkedjenek. Elvárta, hogy minden ügyet feltétlenül befejezzenek és semmit ne féljenek abbahagyni. Különös jelentőséget tulajdonított a kivétel ellenőrzésnek. „A kivétel ellenőrzése minden munka lényege” — mondta Lenin és mandátumát megadta arra, hogy nem elegendő rendelkezéseket kiadni és tervek készíteni, a rendelkezések, határozatok és tervek végrehajtását feltétlenül ellenőrizni kell. Lenin szavai és tettei nem tértek el egymástól — és erre megtanított másokat is.

Közmondás szerint, aki dolgozni tud, az pihenni is tud. Lenin mindig csendesen és kultúrával pihent. Őres óráiban olvasni szeretett, különösen az orosz és a világirodalom klasszikusait. Beszédeiben és írásában gyakran idézte Csahovot, Szcsudinát, Puskin, Gogol-t, Goncsarovot és az irodalom más nagyságait.

Lenin szerette a zenét. Kedvenc zeneszerzője Beethoven volt. Szívesen járt színházba, különösen pedig a realista színművészetet megvalósító Moszkvai Művész Színházba.

Lenin a pihenés higiénéjára is ügyelt. Sportember volt a szó legszűkebb értelmében — kitűnően úszott, aránylag jól tudott öblálni, sőt és kerékpározott. Nem ivott és nem dohányzott.

Amikor Páris mellett emigrációban éltek vele, minden vasárnap kirándultunk kórképkoron, agyunkat kiszolgáltattuk. Egy alkalommal kerékpáron a versailles-i úton Párisba visszatérve a járdánál a járdára futottam fel. Amikor kiáltásom teljesen váratlanul érte Lenint, mégis mosterien lepatant a kórképkorról és felugrott a járdára. Kerékpárját az autó összetörte. Sportgyakorlata és lélekjelenléte megmentette a balesettől.

Vladimir Lenin életéről több ember volt. Gorkij visszaemlékezésében teljesen helyesen jegyezte meg, hogy Lenin gyakran gyarmak módjára, könyveket nevetett. Nevetése másokra is átrá-

MA este 1/25-kor PYGMALION MA Szünet. KAMARA színház

gadt. Lenin körében eltöltött szerény esti összejöveteleinkben Általános elnökség uralkodott, mindenki szívből nevetett tréfáin és találó megjegyzéseiben, melyekben mester volt.

A dolgozók nagy vezetője, fardhatatlan munkás, a munka racionalizálójá, kultúráján, higiénikusan és vidáman pihenni tudó ember volt Vladimir Lenin.

gel folytatták meg a holttestet a pincében elásták. Barinál enyhítő körülmények vették bűntelen előéletét, beismerését és hogy gyors beismerésével elősegítette a bűnyújtást, gyengébb fizetmi fokát, a fiataloknál sú-

Törvényesen kell lefolytatni a magánalkalmazottak igazolását

Ory István főispán a következő hivatalos hírdelményt bocsájtotta ki:

A miniszterelnökség 2724/1945. 4152/1945. sz. lehatározással megállapította, hogy az a bíróság, amely Debrecenben a magánalkalmazottak igazolásával foglalkozott, nem jogosult az eljárás folytatására és felhívott arra, hogy a szóbanforgó bíróság illetéktelen működését azonnal szüntesse meg.

Eznek folytán a magánalkalmazottak ellen szemben lefolytatott eljárás, illetve határozat csak abban az esetben tekinthető érvényesnek, ha azt a Debrecenben törvényesen működő I. VI. sz. igazoló bíróságok valamelyike folytatta le. — Mivel a 4.100/1945. M. E. sz. rendelet (megjelent: Magyar Közlöny 65.) előírja, hogy az igazoló eljárás alá kell vonni minden olyan ma-

gánalkalmazottat, akit a munkaadó vállalatában (üzemében) tisztviselői munkakörben foglalkoztat, felhívom az érdekelteket, hogy igazoló nyilatkozatukat a debreceni I. sz. igazoló bíróság íktató hivatalába (frendőrségi palota fsz. 26. ajtó) legkésőbb 15 napon belül pótlólag nyújtsák be, amúgy is inkább, mert a 1.030/1945. M. E. sz. rendelet 4. paragrafusában értelmében (megjelent: Magyar Közlöny 20.) a nyilatkozattal elmulasztása miatt állásukról lemondottaknak kell tekinteni, más vállalatnál pedig vezető állásra alkalmazni nem lehet.

A munkaadókat külön is felhívom arra, hogy a hivatkozott rendelet szerint a vállalatukban a hírdelmények közzétételére szakszerű módon kötelesek felhívni alkalmazottjaikat az igazoló nyilatkozat benyújtására.

Ory István főispán.

Ítélet a Jókai-utcai gyilkosság bűnyűgyében

Novák Sándornét életfogytiglani fegyházra, bűntársait 12—15 évre ítélték

A debreceni törvényszék Trassy tanácsa szerdán elfolytatta a Jókai-utcai gyilkosság ügyében a fővárosi ítéletét. A kocsis tárgyalóterem most is zsúfolásig megtelt hallgatókkal. Az elnök újból kérdést intéz Bari Jenőhöz, az elsőrendű vádlottnak, hogy a vésdoronggal történő ütésnél kívül foglaltak-e az elhunyt Novák Sándor műszereit. Bari most is tagadta ezt. Ugyanakkor a fiatalok elé tárta az elnök a fiatalok bírja előtt tett vallomását, amelyben elmondta, hogy Bari is foglalt a meggyilkoltat. A fiatalok kijelentései, hogy fenntartja ezt a vallomását. Majd a bíróság egy tegnapról elmaradt tanút, Czibuk István asztalossegédet hallgatja ki. Szerinte Novák és felesége jó családi viszonyban éltek. A fiát akkergette, korholta, mert nem szeretett dolgozni.

Az elnök ezután befejezettnek jelenti a bizonyítási eljárást, dr. Sámly László államügyész javasolja, hogy Simonsits Béla és Mikó Márton ügyében — mivel az orvosszakértők szerint valószínű, hogy elmebeteg, de az is lehetséges, hogy a gyilkosság időpontjában beszámítható volt — és mivel annak megállapítása hosszabb és alapos orvosi megfigyelést igényel, — ügyét különként el, most ne tárgyalják le és utalják be Simonsitsné és igazságügyi orvosi megfigyelésére annak végleges megállapítására, hogy elmebeteg, beszámítható-e, vagy sem.

A bíróság ilyen értelemben határoz és Simonsitsné el is vezeték a tárgyalóteremből, ügyét elküldötték és később tárgyalják le.

Azután a perbeszédre került a sor. Dr. Sámly László államügyész tartotta meg védbeszédét. Ismertette a tényállást. Bizonyítja pontról-pontra, hogy a felbujtás, az előremegfontoltság fennáll, iskolapéldája ennek ez a bűnyűgy. Barinál enyhítő körülménynek veszi, hogy beismerésben van, máta és a fiataloknál súlyosbító, hogy a gyilkosságot állati kegyetlenséggel követték el. A fiatalok megbárást sem tanúsít, No-

vákénaál olasz enyhítő körülmény, súlyosbító, hogy gyermekét is bujtogatta gyilkosságra férje ellen, házastársa ellen és mint értelmi szerző nagy konokossággal tervezte ki és eszközölte a felbujtást. Novákéna, Barira köztudottan halálbüntetés kiszabását kéri a fiatalokorra a legszigorúbb foglaltszabást.

Ezután a vádlottak védői tartották meg a védőbeszédüket és az enyhítő körülményeket sorakoztatták fel.

Az utolsó szó jogán kérli meg az elnök a vádlottakat és akkor Bari bejelenti, hogy a fogházban tilkos úton levelet írt neki a fiatalok, amelyben azt kéri, hogy tagadja le azt, hogy az anyja bízta fel a gyilkosságra, meg a nővére és ő rá kenjen mindent. Át is adja ezt a levelet az elnöknek. A fiatalok elismeri, hogy a levelet ő írta. Nováké az utolsó szó jogán kijelenti, hogy megmarad tagadó vallomása mellett, — „nekem már úgyis mindegy” — fejezte be.

A bíróság gyilkosságban mondta ki bűnösnek Bari és a fiatalokot mint tettestársakat és Novák Sándornét, mint felbujtót és ezért Bari Jenőt 15 évi fegyházra, a fiatalokot 12 évi fegyházra, Novák Sándornét életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélté. A büntetésből egy hónapot vezet kitöltöttnek a bíróság.

A bíróság megállapítja, hogy Nováké volt a felbujtó és értelmi szerző, aki kitartó szívóssággal bízta a gyilkosságra Bari és 17 éves fiát, akik vésdoronggal ütötték le Novák Sándort rádiószó mellett, vacsora közben, majd kézzel folytatták, végül zsineg-

Január 30-án tárgyalják a kémelhárító föellenőr bűnyűgyét

A debreceni népbíróság január 30-án, szerdán tárgyalja Tóth Gyula, a debreceni katonai kém és kémelhárító föellenőr, egyik vezetője bűnyűgyét, akit többrendbeli háborús és népeleltes bűntettével vádol a népbíróság. A fővédő ellene az, hogy több külföldi, szövetséges pilótát, akik Debrecen felett ejtőernyővel ugrottak ki a repülőgépről, halálra kínoztattott, azonkívül menekülő és bujkáló zsidókat fogatott össze és adott át

lyosbító, hogy vadállati kegyetlenséggel árt el mostohaapja ellen, enyhítő, hogy a családi viszály érintette. Novákénaál súlyosbító, hogy több embert, köztülk a fiát is bujtogatta házastársa meggyilkolására, azonkívül a nagy kitartást, amellyel ezt el-érte.

Az ügyész Novákénaál a halálbüntetés kimondása végett, a többieknél súlyosbítás végett fellebbezett, a védők további enyhítés végett fellebbeztek.

a német Gestapónak, amellyel összeköttetésben volt. Végül a gétóban és foglalatyáron a zsidókat megkínította és értékeiket elvette.

A nagy bűnyűgyet, — amint Szabó Gyula rendőrtanácsos esetében is történt, — az Arany Bika dísztermében tartják meg, mivel a népbíróság jelenleg tárgyalóteremébe költözött.

Tóth Gyulára a legsúlyosabb büntetés vár a tanúk vallomása és a vádak alapján.

A HÉV 350 alkalmazottja, éhínség küszöbén áll, ha még most sem indítják meg a villamosforgalmat

A városi tanácsülésen a Villagítási Vállalat részéről Lőrinc Károly bejelentette, hogy a szénkészlet 3840 mész, ami nyolcnapos szűkségiállapotot jelent. Remény van azonban most már folyamatosabb szállításokra és az üzem is kezd berendezkedni olajfűtésre, ami javítja az esélyeket. Ismertette a HÉV kerület, hogy újra megindulnasson korlátozott mértékben a villamos. Váleménye szerint, ha a jelenlegi 38 vagon készlet 100 vagonra emelkedik, lehet teljesíteni a HÉV igazgatóságának kérését.

Horváth Ferenc, a HÉV igazgatója rámutatott arra, hogy a vasút 350 alkalmazottja éhínség küszöbén áll. Az utolsó filér, a legvégső kölcsönleltetés is kifogyott. Négy hónapja szűnelt a villamos Debrecenben és ezalatt 150 millió kölcsönt vettek fel, abból 100-at ki a frisseseket. Tovább azonban nincsen, ha a villamos most sem indulhat meg, 350 család a tél közepén a legnagyobb nyomor elé kerül. Tiltakozt az ellen, hogy éppen a legdrágább fogyasztót, a helyvasutat képesítsék ki teljesen az áramszolgáltatásból, mikor azt egyenlő arányban kellett volna csökkenteni. Kérte, utasítsa a városi tanács a Villagítási Vállalatot, hogy az egyenlő alapon mint fogyasztót a HÉV is kapjon esélyeket a munkásságáért. Kérte, adják előtérítést a HÉV 350 alkalmazottjának.

Szabó Gyula tanácsnok indítványozta, hogy a HÉV kapcsolódjon be a szénbeszerzésbe, sok tekintetben rugalmasabban intézkedhetnek, mint egy közület és így elősegített beszerzés elősegítés tárgya lehet a két vállalat között.

Horváth Ferenc: A HÉV már több alkalommal közreműködött a szénkiszállítás előmozdításában, azonban amikor Debrecenbe érkezett a szén, egy programot sem kapott belőle. Így volt, amikor 70 alkalmazottja elment szénkiszállításra is. Amennyiben most sem indulhat meg, legalább a Piac és Csapó utcaon a közlekedés négy kocsival, indítványozza, kérjenek a miniszteriumból biztosságot az ügy ki-vizsgálására.

Figula János: Az egész országban csak Debrecenben nem kötelezik a villamos a városok között.

Vass Károly h. pórgármester hozzájárulása után a tanács zárt ülésen hozta meg határozatát melior nyilvánosan hirdetőt ki. E szerint hozzájárul a villamos vasút üzemének felvételéhez, ha a HÉV vállalja a szükséges szénmennyiség beszerzését a ennek 50 százalékát átadja a Villagítási Vállalatnak. A villamosok 2—2 kocsival a nagyvonalú, 2—2 kocsival pedig a Csapó utcai vonaton közlekedhetnek. — Fontosítja a városi tanács azt a javaslatot, hogy amennyiben a szénkészlet fogyóban van, azt 3 nappal előbb jelenti a HÉV-nek, mely ily esetben tartozik az üzemre beszüntetni.

Horváth Ferenc igazgató kijelentette, hogy azok a súlyos feltételek, melyek

ket el nem fogadhat, nem tudja biztosítani a szén megszerzését s így a villamosjáratokat nem indítja meg.

A tanácskozás további során abban állapodtak meg, hogy Horváth Ferenc igazgató Budapestre utazik, hogy központi igazgatóságának, és a fővárosban tartózkodó Szabó Kálmán polgármesternök segítségével vegye igénybe a szénkormánybizottságnál nagyobb szemrehányosság kiutasítására.

Szaktanácsok összeírása

Hajdú vármegyében szaktanácsokai összeírást hajtottak végre a helygymintáster rendelőre. Az összeírás határideje: február 5.

Triplet SS ezredet, Himmler helyettesét a kétlaki harcoknál a a különleges bombafajta feltalálóját a katonai hatóságok letartóztatták, mint háborús bűnök felelő meggyen francia hadifogly haláláért.

MOZIK MŰSORA

PETŐFI MOZGÓ: Magyar film hetekete hajnal, új Amerikai bírádó. Előadás: 1/5, 1/5, 6, vasárnap 11 órákor is.

APOLLÓ MOZGÓ: Nagy Istvánnal és Simor Erzsivel magyar film. Gazdátlan asszony. Előadások 1/5, 1/5, 6, vas. és ünneppnap d. e. 11 órákor is.

Mindenki naptára

Gyümölcs- és szőlőtermelőknak, gazdáknak nélkülözhetetlen zsebnaptár, tárcanaptár. Vízszeladónak is. „KULTURA” Piac-utca 53.

Rádióroncsokat,

alkarészeket veszünk, javítást vállalunk. MAYER cég, Kossuth-s. 13. Balföldy-s. 5.

Mosott rongyot

vesz lapunk nyomdója.

MAI árat fizetek aranyért, ezüstért.

Takács Sándorné Piac utca 22. szám.

Ne tévessze el a címet!

ARANY beváltás ENGEL ékszerésznél a Benyáts áruházban.

Muraközy Tibor

vaskereskedése Széchenyi-utca 55. (volt Földvár árok) Tűzhelyek, kályhák, háztartási cikkek és egyéb vasárak.

Bánhiday János

a fővárosi Angol-park európai hírd grafikaüzeme Debrecenben Csapó s. 18. L. e. 3. Wlauer palota — Okvetlen keresse fel még ma!

Mellék utcán ugyan, de legolcsóbban árusít KUTI és GROSZ textil, divatru Miklós-utca 2. sz.

(Művi kijáratnál szemben.) Hirtelenyszerződéssel. KÜLTÉR hozott termékek és csillagok.

HIREK

128. 053

Debrecen lakosságának száma 128.053 a legutóbbi kimutatás szerint. A város lélekszáma az utóbbi hetekben alig emelkedett.

Időjárás. Elénkülő déli, délkeleti szél. Havazás és ónos eső várható. A hideg az ország nyugati felében mérséklődik, keleten tovább tart.

Debrecen város főispáni hivatala ma költözik át a város háza helyiségekbe péntektől kezdve már ott fogadják a feleket. Hajdú vármegye főispáni hivatala a vármegyeháza földszinti helyiségében marad.

A Veleményező Bizottság ma, csütörtökön d. u. fél 2 órakor ülést tart, amelyen dr. Radó Rezső főtitkár és dr. Harsányi Imre ügyvezető titkár számolnak be a budapesti kamarai napokról. Az ülésen egyéb időszori kereskedői és kisiparos problémák is megbeszélésre kerülnek. A bizottság tagjait erre az ülésre ezúton hívja meg a Kamara.

Nyírbrányt és Nyírmártonfalvát Hajdú vármegyéhez csatolták. A bolgyminiszter leírta az értesítést Hajdú vármegye alispánját, hogy Nyírbrány és Nyírmártonfalva Hajdú vármegyéhez csatolása megtörtént és tegye meg az átcsatolásnál kapcsolatosan szükségesé vált közigazgatási intézkedéseket. — A bihari megyei közszolgálati felügyelőségével kapcsolatban még nem érkezett értesítés, ugyancsak a Földes és a többi Hóves megyéhez csatolandó hajdú megyei közszolgálat ügyében sem, melyek körétek, hogy a jövőben is Hajdú vármegyéhez tartozzanak.

Újra emelni akarják a villamos áram árát. A Világítási Vállalat előterjesztést és költségvetést adott be a városi tanácshoz, melyben kéri, hogy a villamos áram, gáz és víz árát emelje fel. Erre az emelésre azért van szükség, mert az időközben megemelkedett szénárny kiadások és a fogyasztás csökkenése a vállalatnál jelentős veszteséget okozott. A városi tanács egyelőre nem határozott az újabb áremelések ügyében, hanem utasította a vállalatot, hogy a közüzmi bizottság úján tárgyalja le a kérdést és javaslattal terjeszse elő a kérdést.

A debreceni állami Tonar, képző intézet igazgatótanácsának tagjai dr. Tanács Béla, dr. Szabó Dezső, dr. Hankiss János, dr. Járdányi-Paulovics István, dr. Mészáros Ede, dr. Bárczy Géza, dr. Sós Dezső és dr. Juhász Géza egyetemi tanárok lettek.

Felmentették a kéményseprő díjakat. A városi tanács tárgyalta a kéményseprő mesterek kérelmét a kéményseprő díjak újabb felmentése ügyében. A segédneknek ugyanis az újabb rendelkezések szerint fizetés, beszerzési segély és természetbeni juttatások megváltása címén 650 ezer pengő havi díjazás jár, amit csak úgy tudnak teljesíteni, ha a szolgáltatások díját emelik. A városi tanács teljesítette a kérelmet és január 1-től visszamenő hatállyal kéményseprőként egy újság árban, 1000 pengőben állapította meg a seprési díjakat. Akik januárban kifizezték a kéményseprést, tartoznak a különleges pótdíjra. A háztulajdonosok e pótdíjat is kifizethetik a lakóknak.

Lélekemelő ünnepség volt Hajdúböszörményben, ahol a debreceni 101. vör. ker. kórház műkedvelő gárdája vendégszerelt. A Petőfi-ház hatalmas termét teljesen megtöltötte a közönség, melynek sorában megjelent dr. Barza István o. ezds. Kálmán Ferenc nemzetgyűlési képviselő. A női tagozat elnöknőjének rövid köszöntője után Kavocsa J. szkv. mondott üdvözlő és bevezető beszédet, megköszönve Hajdúböszörmény városának és a Kisgazda Pártnak a sok szeretetadományát, amit a seb-sültők és hadifoglyoknak juttattak. Azután megkezdődött az Tarka-est. Szébbnél szebb számokkal gyönyörködtették a hallgatóságot a derék szereplők. Különösen az énekcsapok aratnak nagy sikert, melyekben Káplán Gyuláné és Kavocsa J. szkv. jeleskedtek operett részletekkel. — Káplán Gy. né magyar nótái, Kavocsa J. szkv. szavatai és konferencia és a többi szereplő mind hozzá járult a közel két és fél órányi műsor sikeréhez és pedig Vinnyei Pál tizedes, Mayer Géza szkv. Nagy József tizedes, Domonkos S. honvéd, Engi Géza honvéd, Boncz Pál szkv. Hübéresi Eva és Király Rózi vör. ker. nővérek. Emellett méltó, hogy a jegyek árát természetben fizették és így összegyűjtötték az élelmiszer, burgonya, bor, stb. jut a hadifoglyok és seb-sültők részére. A műsor után reggelig tartó tánc volt. Közéjükben ez a kis műkedvelő gárda Debrecen városának akar kedveskedni egy ilyen előadással, azokért a nemesszívű adományokért, amelyeket a városban lévő seb-sültőknek és foglyoknak juttattak.

Üngyikosságot kísérelt meg, mert nem kapott hírt Mártól, Jolka Lajosné 61 éves asszony Beresényi utcai lakásán ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Eszméletlen állapotban szállították kórházba. Az idősebb asszonyt azután kórházba szállították, ahol a seb-sültők részére. A műsor után reggelig tartó tánc volt. Közéjükben ez a kis műkedvelő gárda Debrecen városának akar kedveskedni egy ilyen előadással, azokért a nemesszívű adományokért, amelyeket a városban lévő seb-sültőknek és foglyoknak juttattak.

Agyonruga a lova Botos Antal jósai gazdálkodói. Az istállóban holtan találták rá a gyomron rugott gardákkodóra.

Hamis bélyeges tizezrpengősök kerültek forgalomba Hajdú megye egyes városaiban. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

Alkulesos betörők 140 millió értékű ruhaneműt és ékszert loptak Vas Jánosné Szoboszlai-utcai lakásából.

Bakucz István úpesteri lakos csomagját, melyben 18 millió értékű ruhanemű és fémruhanemű volt, ismeretlen tolvajok ellopja a debreceni vonaton.

A vízdíjak aranyos kivétele több helyen problémás volt. Mint a városi tanácsülésen megállapították országos iránydíjként fűrdőszobanélküli egyszobás lakásnál 3 köbméter, kétszobásnál 5 köbméter, 3 szobás fűrdőszobás lakásnál 15 köbméter víz díját vetétek számításba. Egyébként Debrecenben január elsejétől a lakbér arányában történik a vízdíjak fizetése a lakók részéről.

A városi tanács 44 milliót utalt ki a Világítási Vállalat tisztviselői és alkalmazottjai beszerzési segély és természetbeni juttatások megváltásának költségére.

Jól akar vasárnapokon szára. kornit? Járjon mindig Társulatunkhoz táncolni! Gazdag hűfő és jazz zene, Kitzonó társaság a DKASE. Dúttán 3-6-1 7-ig szórakozhat Társulatunknál. Piac utca 8. szám alatt!

Kifosztották az országúton ismeretlen tettesek Vadas Béla hajdúböszörményi lakost és két társát, amikor szekeren Debrecenbe igyekeztek. A négytagú rablóbanda lovat, szekert, felsőkabátokat és pénztiket elvette.

A Magyar Államrendőrség debreceni főkapitányságának politikai rendészeti osztálya felhívja mindazokat, akik az igazolás alá vont Szőlési Imre főhadnagy, volt debreceni Óvoda-u. 24. sz. alatti lakos olyan magatartásáról vagy eseményéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyítékokat hivatalomhoz haladéktalanul juttassák el — ugyan-csak felhívjuk mindazokat, akik az igazolás alá vont Váci Elemér és Veszekovszky Ottó ny. alezredes olyan magatartásáról, vagy eseményéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette, vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyítékokat hivatalomhoz haladéktalanul juttassák el.

A cserkészkerület felhívja a csapatok figyelmét, hogy az idén is megrendezi érszervezői tanfolyamát. Megbeszélés ma, 24-én d. u. 3 órakor Kálvin-tér 8. alatt.

Háborús kárösszeíró biztosok figyelmébe. Azok a kijelölt összeíró biztosok, akik a tegnapi megbeszélésen részt vettek és próbamunkát akarnak csinálni, igazolványok és körzeti beosztásuk át-vételre végezték jelennek meg a történelmi levéltárban Városháza földszint 6. a hivatalos órák alatt. Akik tegnap és tegnapelőtt kaptak nyomatványt és megbeszélésen még nem vettek részt, ma délután 11 órakor jelenjenek meg ugyanott.

Fegyveres betörők behatoltak Kozma István Belléglő 499. szám alatti tanyájára az éjszaka. egy kövér sertést agyonütöttek és más zsákmányokkal együtt elakarták vinni, amikor Kozma felébredt és kiment az udvarra. A zajra a betörők elmenekültek a kutyák serejét is ott-hogyva, azonban egyikük a kerítés mögü visszalépett a gazdálkodóra, akinek füle mellett süvöltött el a golyó. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

Elfogott a rendőrség egy betörőt, aki kifosztotta Veréb Lajos Kút-utca 106. szám alatti lakos Bujdosó-utcai lakását és tanyáját két évvel ezelőtt.

Aranyeműt és ruhaneműt loptat Tasi Sándorné Halvány-utca 1. szám alatti lakosól Fábán Mária, aki a lopott holmikkal Nyíregyházára távozott. A rendőrség most elfogta.

Gálné — Lévy gyorstróiskolában kezdőtanfolyamra, haldó tanfolyamra állandó beiratkozás. Domb 22-b. Államvizsga.

Elszertolvaj Erdel timármester Vigkedvő Mihály-utcai lakásából nagyrészt ékszereket loptat. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

A fertőtlenítő intézetnél rövidesen teljesen rendbehozzák a megfigyelő elkülönítő megrongáló, dojt helyiségeit és itt fog történni a betegségyanus hazatérő hadifoglyok megfigyelése.

Koszorúmegváltás. Özv. dr. Tóth Zoltánné és Tóth Ilona dr. Szeremlei Béláné alhunya alkalmával koszorúmegváltás címén a hadifoglyok javára 40.000 pengő adományozott.

KÖZBESZÓLÁS

A Magyar Parasztszövetség debreceni szervezete néhány héttel ezelőtt felajánlotta a város vezetésének, hogy a város különböző pontjaira felgyülemlést szemetet szállítják a városból. Ugyanakkor a Szövetség illetékes helyről ígéretet kapott arra nézve, hogy a rendőrség meggátolja az újabb szemetéhegyek képződését. Most mégis az történik, hogy a már elhordott szemetéhegyek helyébe újabb halomok keletkeznek. Olyan hírről is hallottunk, hogy egyes utca- és házbizalmiak megengedik, hogy a szemetet az utcára hordják, nyilvánvalóan az elgondolással: „Majd kihordja ingyen a paraszt”. A rendőrség figyelmét felhívjuk ezekre az állapotokra.

A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT HÍREI

A gazda-tagozat ifjúsága jan. 26-án, szombaton 7 órai kezdettel indulással egybekötött táncestet rendez a pártszervezet összes termében. A rendezőség az este ezúton hívja meg a város és a környék gazdatársadalmát. A reggelig tartó összejövetelre jegyek elővételben kaphatók a pártirodában.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HÍREI

Zempléni Korall zongoraműnője a Független Ifjúság rendezésében vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a Városi Zeneiskola hangversenytermében. A tehetséges, fiatal zongoraművésze műnőjére fűtött terem várja a közönséget. Jegyeket előjegyezni az ifjúsági irodában lehet d. e. 11-1 és d. u. 3-5 óra között.

Ma választ vezetőséget a Kisgazda Párt női tagozata

A Kisgazda Párt női tagozata ma, csütörtökön délután 3 órai kezdettel a pártszervezet negy-teremben évi tisztújító közgyűlést tart. A közgyűlés érdekessége, hogy tegnap Debrecenbe érkezett dr. Bobula Ida, a női szervezés egyik országos vezetője, aki a közgyűlésen beszédet fog mondani. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy a tisztújításon pontosan jelenjenek meg. Pártigazolványt vagy meghívóját mindenki hozza magával, mert csak annak felmutatása után lehet a közgyűlés színhelyére beépni.

Szigorúan megbüntetik a távbeszélőhálózat rongálóját

Egyes vidéki, a forgalmasabb utvonatoktól távolabb eső, távíró, távbeszélő hálózatokban ismeretlen fordulnak elő olyan esetek, hogy ismeretlen polgári személyek km-es légvonalas-kaszokon távbeszélő oszlopokat kivágnak és eltűzölnek, a rájuk szerelt huzalokat és vasfelszereléseket pedig orgazdának értékesítik. Ezáltal a posta, kintárnak nemcsak millió és mászinto pótolhatatlan anyagi károkozás okoznak, de a közönséget is a legsúlyosabb helyzetbe hozzák. Az oszlopokkon haladó s a lopás folytán üzemképtelenné vált áramkörök és vezetékek ugyancsak anyaghiány miatt a legtöbb helyen behatárolt időn belül nem lesznek újjáépíthetők s így számos közszeg, távíró, távbeszélő szolgálat nélkül. Ennek pedig nemcsak az általános gazdasági élethez, hanem sok közszegben hiányozni fog a hírközlési lehetőség, ami pedig felmérhetetlen értékű anyagi javak és számos emberélet pusztulását vonhatja maga után.

Nyomatékosan felhívom a közönség figyelmét arra, hogy a távíró, távbeszélő hálózatok megrongálói ellen a 3780-1945. M E számú kormányrendelettel megállapított szigorú büntető rendelkezések vannak érvényben. — E rendelkezés ellen vétőkkel szemben a legszigorúbb megtorlással élök s mint gazdasági életünkre káros eseményeket a megállapított elzárásbüntetésen kívül internáltatni is fogom.

Rendőrkapitányság, Vagyongazd. Bádognos n. l.

Háló, ebéd, kombinált szobák, konyhaberendezések, némes perzsaszőnyegek, mértékű festmények, fűtőberendezés vagy vásártéren kaphatók. **Ivány Endre Aranyfalu iroda és Műkereskedésben, Piac u. 67. Mindenfélé műtárgy vételre.**

Kétfelkedi ?

Győződjön meg róla, hogy ARANYÉRT, EZÜSTÉRT, BRILLIÁNSÉRT a legtöbbet fizeti **Katona László Órásmester, Piac utca 6. szám. Kereskedelmi iskolák alatt. Órajavítások szakemberben**

Simonfi útnál nagytelki elsőrendű villa előnyösen sürgősen eladó. Czegelely ingatlanforgalmi Iroda, Kálvin tér 12.

Megjelent a Tóth-főzőpor receptkönyve kapható: lapdörzsítőknél és könyvkereskedésekben. A korszerű tészta- és kenyérfőzés pontos leírása, a Tóth-főzőpor újszerű tulajdány ismertetése. Nálkülsőzetben minden háztartásban.

Személyautó naponta Budapestre utasokat felvesz. Kövesi hírlapiroda. Rákosi Jenő-u. 4. I. em.

Becseréltem tört aranyát modern ókszerre, karikagyűrűre. Új ékszertárgyak nagy választékban. **Talács Sándorné ékszerüzletében Piac u. 22.**

Szemüveget Klein László látészermesterrel DEBRECEN Piac-utca 27. (Simonffy-utca sarok)

Nyírmártonfalvai mezőgazdasági szövetkezeti szakszervezetek vásárolnak ÁRPÁT, KÖLEST, defekt TENGERT és más hibás terményeket, fizetés pénzben és szeszben. Átvétel Debrecenben is. Erdőkötőny Leányfalván szőlő, élnöknél Nyírmártonfalva.

Ülés, zárt TEHER AUTO rendszeresen indul BUDAPESTRE. Utasokat felvesz. Kövesi Hírlapiroda Rákosi Jenő utca 4. I. em.

Köszönetnyilvánítás: Mindazon rokonoknak, barátoknak, akik telelegem, édesanyámnak, nagymamának elhunytával nagy bánattal részvételükkel, tisztelettel megjelentek, valamint a közönség helyezett szövegmondó közönségét, id. Tar István családja

Alkulesos betörők behatoltak a Hal-köz 4. szám alatti lakásba és onnan ruhaneműt loptak.

I. rendű Köménymag kapható nagyobb tételben is. SZABÓ csomogelőzet Simonffy-u. 2/B.

ELADOK-VEZSEK bálósobát, briszobát, kombinált butort, konyhát, zongorát, irógépet, varrógépet, férfi és női bundát, ruhákat, sparheltet, kályhát. MEZEI ószeres Vörösmartv-utca 12. szám.

Átköltöztem HORA ENDRE Piac-utca 20. alá (Városháza) óra, ókszer szaküzlete és műhelye

